

og det ere vi vist alle taknemlige for —, begyndte disse Forhandlinger, som der er sagt i Betænkningen, ved at henvise til den hollandske Traktat og dermed stillede sig paa det Standpunkt, at han ønskede at opnaa det, den indeholder. Naar man skal have en Traktat med et fremmed Land, udspinder der sig en Forhandling. Denne Forhandling kan falde mere eller mindre gunstig ud, men det er et ugunstigt Resultat, naar man ikke faar noget som helst, og naar det bliver Enden paa det, at Modparten, her Frankrig og England, bliver stift og stædigt staaende paa den Koncept, de en Gang for nogle Aar siden have valgt. Selvfølgelig er der intet at gøre derved, det indrømmer jeg, men jeg tillader mig dog at fremhæve, at det er ikke saa ganske heldigt for fremtidige diplomatiske Forhandlinger om Voldgift, naar man begynder med at indtage det Standpunkt, at man staaer paa den hollandske Traktat, og vedkommende fremmede Stat saa siger: Det gør ikke noget, for det har de staaet paa tidligere, men alligevel fik vi dem ned til et Minimum. Det er ikke noget godt Præcedens. Det er noget, som efter Omstændighederne kan virke uheldigt.

Med disse Bemærkninger er det ikke min Mening at ville bebrejde den højtærede Udenrigsminister, at han ikke har tvunget Frankrig og England efter sin Villie. Det kan ikke være Meningen, og der er naturligvis intet at gøre, naar England og Frankrig sige: Vi ville ikke. Vi kunne da ikke sige: I skulle.

Jeg vilde ikke have dvælet saa længe ved disse Ting, hvis der ikke nødvendigvis havde paatvunget sig en Tanke for mig, nemlig den, at det hastede dog ikke saa meget. Naar man ikke naaede andet, end hvad England og Frankrig have villet have, havde det ikke saa stor Hast at naa det. Ingen, der følger den statsretlige og folkeretlige Literatur, er uvideende om, at Voldgiftstanken vinder flere og flere Tilhængere, arbejder sig stærkere og stærkere frem, ogsaa i Frankrig og England, og der er vist ingen Tvivl om, der er i alt Fald nogen Sandsynlighed for, at man under de talrige politiske Vekslinger af Ministerier, som sker i Frankrig, kunde have Chancer for at finde et Ministerium, som var mere lydært for Voldgiftstankens praktiske Udførelse end det, hvori Delcassé var Udenrigsminister. Men i alt Fald, hvad man end kan sige om Frankrig, forekommer det mig, at det ikke laa saa ganske fjernt at vente noget med den engel-

ske Traktat. Den engelske Overenskomst er afsluttet i London den 25. Oktober 1905, det vil sige, paa en Tid, da ethvert Menneske i England og enhver udenfor England, der fulgte med i engelske Forhold, vidste, at det daværende konservative Ministerium var dødsdømt, og at det kun drejede sig om ganske kort Tid, saa vilde dette være afløst af et liberalt Ministerium. Det forekommer mig da, at man kunde have ventet for at prøve, om det dog ikke skulde have været muligt at opnaa noget mere. Selvfølgelig vilde det ikke være behageligt i internationale Forhold, hvis Frankrig eller England ivrigt havde ønsket denne Traktat, at nægte den, men jeg finder, at man havde en Uvej til at trække Afslutningen af Overenskomsten ud, og det var det, jeg før omtalte, at det siges i Traktaten, at hver Magt skal bedømme, hvad der forstaaes ved national Ære. Det vilde dog ikke kunne misbilliges af nogen, om man her haardnakket havde sagt: Saa længe der ikke foreligger nogen bestemt Udtalelse om, hvad dette Udtryk: National Ære betyder, kunne vi ikke gaa ind paa Traktaten, vi ville have Vished om, hvad det betyder.

Jeg ser ligesom den foregaaende ærede Taler et Lyspunkt i Bestemmelsen om de 5 Aar, det vil sige, at den engelske og franske Overenskomst ikke fornyer sig af sig selv. I Modsætning til de andre er den, naar 5 Aar ere gaaede, færdig, saa kan den ikke komme til Live igen uden en ny Overenskomst gaaende ud paa at forlænge den. Jeg nærer det Haab, at naar de 5 Aar ere forløbne, vil der være sket en saadan Udvikling, at man baade her i Danmark vil være tilbøjelig til at stille større Fordringer, og tillige i England og Frankrig vil finde langt villigere Øren, end man hidtil har fundet.

Jeg har anset det for rigtigt at gøre disse kritiske Bemærkninger, navnlig med Hensyn til Overenskomsten med Frankrig og England, men jeg vil dog ikke slutte uden at udtale min Tak og Anerkendelse til den højtærede Udenrigsminister for hans Virksomhed i dette Anliggende. Det er øjensynligt, baade at den højtærede Udenrigsminister interesserer sig for denne Sag, og endvidere, at han ikke har nøjedes med en platonisk Kærlighed til den, men er villig til at gøre sig Anstrengelser, arbejde for at komme videre frem. Det er endvidere givet efter de Bemærkninger, som ledsage Forslaget, at den højtærede Udenrigsminister staaer paa det rette vidtgaaende